RADA EVROPSKÉ UNIE

Brusel 16. května 2014 (OR. en)

9599/14

RECH 184
MED 33

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	*Příprava zasedání Rady pro konkurenceschopnost dne 26. května 2014* - Obnovené evropsko-středomořské partnerství v oblasti vědy a techniky a inovací – politická rozprava

I. POLITICKÝ KONTEXT

Evropsko-středomořské partnerství představuje dlouhodobý proces. V souladu se závěry zasedání Evropské rady v Lisabonu v roce 1992 Evropská unie zahájila barcelonský proces s cílem vytvořit prostor míru, stability a prosperity, podporující dialog mezi kulturami regionu. Tento proces byl dále posílen v Paříži v roce 2008 vytvořením Unie pro Středomoří a v roce 2011, kdy byly sousední země Unie uznány jako klíčoví partneři.

Od počátku tohoto procesu je spolupráce v oblasti výzkumu a inovací považována za velmi důležitou.

V roce 1995 byl zřízen monitorovací výbor pro evropsko-středomořskou spolupráci (MoCo) v oblasti výzkumu, technologií a inovací.

V roce 2012 byla na zasedání evropsko-středomořské konference o výzkumu a inovacích v Barceloně potvrzena politická podpora posílené a obnovené evropsko-středomořské spolupráci v oblasti výzkumu a inovací a byla základem akcí ERA-NET, které přispívají k přípravě takového dlouhodobého a udržitelného mechanismu koordinace mezi EU, jejími členskými státy a zeměmi Středomoří, jako je iniciativa pro Středomoří podle článku 185 SFEU.

Na neformálním zasedání Rady pro konkurenceschopnost konaném v červenci 2012 v Nikósii členské státy opětovně potvrdily širokou politickou podporu obnovenému a posílenému partnerství v oblasti výzkumu a inovací se středomořskou oblastí, která by pokryla celý řetězec od výzkumu až po inovace a mobilizovala univerzity, veřejné a soukromé instituce, průmysl, podniky, které se rozvíjejí díky výzkumu a inovacím, a malé a střední podniky. Ministři se dále vyjádřili v tom smyslu, že iniciativa podle článku 185 SFEU je konkrétním základem pro posílení spolupráce v oblasti výzkumu a inovací v případě klíčových společenských otázek společného zájmu pro země na pobřeží Středozemního moře, jako je kvalita vody a potravin, energetika, zdravotnictví, doprava a mořské prostředí.

II. NA CESTĚ K VYTVOŘENÍ STRUKTUROVANÉHO PARTNERSTVÍ V OBLASTI VÝZKUMU A INOVACÍ

Bezprostředně po výše uvedeném neformálním zasedání Rady pro konkurenceschopnost v roce 2012 zahájila skupina členských států společně se středomořskými partnerskými zeměmi iniciativu PRIMA[1] zaměřenou na vytvoření dlouhodobého strukturovaného partnerství v oblasti výzkumu a inovací ve Středomoří v souladu se zásadami společné odpovědnosti, společného zájmu a sdílení přínosů a na základě četné dvoustranné a mnohostranné činnosti v oblasti výzkumu a inovací v tomto regionu.

Na evropsko-středomořskou spolupráci v oblasti výzkumu a inovací se zaměřilo neformální zasedání Rady pro konkurenceschopnost konané v Aténách dne 13. května 2014.

[1] Označení iniciativy PRIMA je odvozeno z anglického Partnership in Research and Innovation in the Mediterranean Area“ (Partnerství v oblasti výzkumu a inovací ve Středomoří).

Během zasedání se ukázalo, že technické práce vykonané v rámci programu PRIMA jsou dostatečně pokročilé k tomu, aby bylo možno pokročit v přípravě zvláštního programu. V průběhu posledních dvou let probíhala činnost v rámci iniciativy PRIMA intenzivně s vyváženým vedením a účastí členských států EU[2] a středomořských partnerských zemí[3] s cílem připravit základ programu pro Středomoří, zajistit prokazatelný přínos a konsolidovat výsledky stávajících iniciativ. Základní skupina se scházela často s cílem dohlížet na celý proces a pracovat na plánu dalšího postupu. Pět pracovních skupin analyzovalo klíčové aspekty tohoto programu, jako jsou: tematické oblasti výzkumu, mapování stávajících iniciativ včetně bilaterálních a multilaterálních opatření, finanční aspekty, právní otázky a plán provádění.

Na zasedání byla rovněž vyjádřena výrazná a široká politická podpora dlouhodobé strukturované spolupráci za rovných podmínek ve sféře výzkumu a inovací v oblasti Středomoří, což je v souladu se zásadami společné odpovědnosti, společného zájmu a sdílení přínosů, a to na základě četné dvoustranné a mnohostranné činnosti v oblasti výzkumu a inovací v tomto regionu. Tato spolupráce, jež má strategický význam pro Unii jako celek, by měla pokračovat v nastoupené cestě zahájené přípravnými pracemi v rámci programu PRIMA, a to při zhodnocení stavu stávajících akcí ERA-NET a akcí iniciativ společného plánování a za podpory vytvořeného rozsáhlého programu partnerství v rámci veřejného sektoru na základě článku 185 SFEU financovaného z programu Horizont 2020 a řízeného jeho zásadami. Takový program by měl zahrnovat integrovaný tematický přístup zaměřený na potravinové systémy a vodní zdroje v rámci integrovaného a flexibilního přístupu s cílem řešit rozvíjející se výzvy ve Středomoří, které se týkají například energetiky, životního prostředí, dopravy a zdravotnictví.

Podpořeny byly rovněž bezprostředně navazující kroky. Bylo uvedeno, že pro členské státy dozrál čas k tomu, aby byla shrnuta všechna zjištění a aby byl v roce 2014 vypracován komplexní návrh zvláštního programu. Nadcházející italské předsednictví projevilo výraznou politickou vůli tyto další kroky uskutečnit. Očekává se, že by tyto kroky mohly být rychle doplněny o návrh Komise na základě článku 185 SFEU a v návaznosti na posouzení dopadu ex ante a v souladu s výše uvedenými charakteristikami.

---

[2] Mezi stávající zúčastněné země EU, uvedené v abecedním pořadí, patří: Francie, Chorvatsko, Itálie, Kypr, Malta, Portugalsko, Řecko, Slovinsko a Španělsko.

[3] Mezi stávající zúčastněné středomořské partnerské země, uvedené v abecedním pořadí, patří: Alžírsko, Egypt, Izrael, Jordánsko, Libanon, Maroko, Tunisko a Turecko.

III. POLITICKÁ ROZPRAVA

Vzhledem k výše uvedenému obecnému kontextu by předsednictví chtělo vyzvat členské státy, aby své příspěvky zaměřily na níže uvedené kroky a uvedly, zda jsou takový přístup ochotny podpořit:

1. Evropsko-středomořská spolupráce v oblasti výzkumu a inovací výrazně přispívá k míru a prosperitě v regionu. Proto by měla být tato spolupráce konsolidována prostřednictvím dlouhodobého programu strukturovaného partnerství v rámci veřejného sektoru na základě článku 185 SFEU a měla by být financována z programu Horizont 2020 a v souladu s jeho zásadami. Kromě toho by měla zahrnovat integrovaný tematický přístup a měla by se zaměřit na potravinové systémy a vodní zdroje a jejich vzájemné působení se společenskými výzvami programu Horizont 2020, zejména v oblasti energetiky, životního prostředí, dopravy a zdravotnictví.

2. Tento program by měl být vypracován podle zásad společné odpovědnosti, společného zájmu a sdílení přínosů jak pro členské státy Unie, tak pro středomořské partnerské země, přičemž má tato spolupráce vycházet z četné dvoustranné a mnohostranné výzkumné a inovační činnosti v tomto regionu. Proto by měl být otevřen finanční účasti kteréhokoli členského státu Unie, partnerské země Středomoří i země přidružené k programu Horizont 2020.

3. Vzhledem k pokročilé úrovni iniciativy PRIMA by měla být tato iniciativa základem rychlého vytvoření takového programu, přičemž se začne návrhem členských států a středomořských partnerských zemí v nadcházejících měsících a na tomto základě by Rada mohla do prosince 2014 vyzvat Komisi, aby posoudila účast Unie na tomto programu na základě článku 185 SFEU.